

Svar på Kontrollutvalgets spørsmål:

Kontrollutvalget ber om to orienteringer fra kommunedirektøren den 02.03.2026 oppstart kl. 09.00

1. Kontrollutvalget har i sitt arbeid fokus på kommunens lovpålagte kontrolloppgaver. På denne bakgrunn ber utvalget om en orientering vedrørende kommunens utøvelse av rollen som tilsynsmyndighet etter barnehageloven.

- **Kommunens egen orientering:**

Barnehageloven inndelt i ulike kapitler med arbeidsoppgaver. Ansvaret for at barnehagen drives forsvarlig og etter regelverket er eiers ansvar.

Barnehageeier:

- Søke om godkjenning
- Organisering
- Vedtekter
- Internkontroll

Barnehagemyndighet:

- Påse regelverksetterlevelse av barnehageloven i alle barnehager i en kommune
- Midlertidig godkjenning av barnehage ved med svært mange fordrevne
- Rett til plass i barnehage
- Samordnet barnehageopptak i kommunen
- Ev. prioritet ved opptak
- Tilskudd til godkjente private barnehager
- Foreldrebetaling (søskenmoderasjon, inntektsgradering maksimalgrense)

Barnehagemyndigheten skal risikovurdere, veilede og føre tilsyn i barnehagene i forhold til regelverk

Merk: Noen av adressene i rutinebeskrivelsen har gått ut på dato, men de fleste er virksom. Dette skyldes mangel på tid og prioritering for oppdatering.

Barnehagemyndigheten arbeider etter følgende oppsatte rutiner:

1. Barnehagemyndighetens oversikt over barnehageeiers plikter etter lov og forskrifter

2. [Barnehagemyndighetens oversikt over hvordan barnehageeier oppfyller barnehageloven](#)

- Oversikt over barn, barnas alder og oppholdstid BASIL
- Oversikt over barnehagens bemanning, antall årsverk BASIL
- Kvalitetssikringsrutiner
- Dispensasjoner fra utdanningskrav Søknader
- Årsplan
- Gjeldende vedtekter

- Årsrapport/evaluering
- Annen informasjon (eks. hjemmesider, foreldreundersøkelser, rutiner for innhenting av politiattester m.m.)

3. Barnehagemyndighetens forståelse og gjennomføring av veiledning

Veiledning betyr at barnehagemyndigheten aktivt gir informasjon til barnehageeierne om eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Veiledningen skal være frivillig for barnehageeieren.

Skaper bekymring hos myndigheten hvis eier ikke ønsker veiledning.

4. Barnehagemyndigheten gjennomfører veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger

Risikovurderinger er løpende vurderinger av sannsynlighet for og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven med forskrifter, både på bakgrunn av informasjon om regelverksetterlevelse i den enkelte barnehage og samlet for alle barnehagene.

Veiledning betyr at barnehagemyndigheten aktivt gir informasjon til barnehageeierne om eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Veiledningen skal være frivillig for barnehageeieren.

Tilsyn er kontroll av om barnehageeier oppfyller eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Dette innebærer at barnehagemyndigheten ikke kan føre tilsyn med forhold som ikke er regulert i barnehageloven med forskrifter. Tilsyn er utøvelse av offentlig myndighet, og innebærer å undersøke praksis og pålegge endring av lovstridig praksis. I motsetning til veiledning kan barnehagemyndigheten gjennomføre tilsyn mot barnehageeiers vilje.

5. Barnehagemyndighetens risikovurdering av behov for veiledning og tilsyn

Barnehagemyndigheten har tre virkemidler når den utøver myndighetsrollen: veiledning, tilsyn og godkjenning.

Risikovurderinger er løpende vurderinger av sannsynlighet for og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven, både på bakgrunn av informasjon om regelverksetterlevelse i den enkelte barnehagen og samlet for alle barnehagene. Risikovurderinger skal ligge til grunn når barnehagemyndigheten velger virkemiddel. Den må ha kunnskap om regelverket og barnehagene i kommunen når dere skal vurdere risikoen for brudd på regelverket.

6. Barnehagemyndighetens forståelse av tilsyn hvis det er nødvendig for at regelverket følges

Vurderingen av om det er nødvendig med tilsyn, skal baseres på barnehagemyndighetens risikovurdering.

I de tilfellene barnehagemyndigheten velger å bruke veiledning som virkemiddel, forutsetter dette frivillig endringer i barnehagens regelverksforståelse og praksis (i den grad forståelse og praksis er feil).

I de tilfellene barnehagemyndigheten velger å bruke tilsyn som virkemiddel, er det for å endre barnehagens regelverksforståelse og praksis raskt.

Det er imidlertid ikke en forutsetning for tilsyn at barnehagemyndigheten først har prøvd veiledning (eksempelvis graverende regelverksbrudd/akutt fare for barn og ansatte)

Vurderingen er: å gjennomføre tilsyn er så ressurskrevende over tid både i forhold til regelverksoppfølging og saksbehandling at man ikke gjennomfører dette uten skjellig grunn. Barnehagemyndigheten har lagt seg på Statsforvalterens linje med først og fremst veiledning, deretter tilsyn ved behov.

7. Barnehagemyndighetens forståelse og gjennomføring av tilsyn hvis det er nødvendig for at regelverket følges

Se rutinen: Omfatter flere lovverk og stiller krav til gjennomføring og saksbehandling.

- **Rolleforståelse og nøytralitet:**
- Hvordan kommunen skiller mellom rollene som barnehageeier og tilsynsmyndighet for å sikre uavhengighet.

Mange kommuner har samme ordning som Snåsa kommune, dvs at kommunen er både barnehageeier og myndighet:

Kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet, adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier når dette er egnet til å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet, jf. barnehageloven [§ 11](#).

Det er viktig å tydeliggjøre arbeidsoppgaven i å se om alle barnehagene etterlever regelverket. Man ser etter/sjekker hele tiden når man arbeider med barnehager. Det er få muligheter for favorisering. Oppgaven er å se og å risikolansere det man ser i alle barnehager, sette i verk ulike tiltak hvis det er behov for dette. Viktig å ikke gjøre oppgaven større/verre enn det den er. Det handler mer om oversikt, kommunikasjon og vurderingsevne mht regelverk og tjenestetilbud for barn.

Vurderingen er at det er viktig for både rollene og barnehagene å skille «hattene». Kommer man på besøk eller har møter, avklarer man rollen enten som eier eller myndighet. Eller i saker der man kan være både og, gir eierhatten til enhetsleder og bare har «myndighetshatten».

Per tiden er ca. 70% av barna i kommunale barnehager og ca. 30% i private barnehager. Her betyr dette at det meste av myndighetens tid går til offentlige

barnehager i kraft av 70% av barna går i offentlige barnehager. Alle barnehagene sjekkes for den samme regelverksetterlevelsen. I kraft av antall barn, får dermed offentlige barnehager den største tiden. Dette er også en del av risikovurderingen, å prøve å se hvor det er størst risiko ut fra statistikk, størrelse, rutiner og helhetlig vurdering. Dette gjelder alle barnehager, både private og offentlige.

Avslutningsvis er det like viktig og kanskje mer viktig å avklare «
» i forhold til offentlige barnehager som private.

Den generelle vurderingen er at barnehagene i Snåsa har god kvalitet. Både i forhold til tjenestene og regelverksetterlevelse.

- **Gjennomføring:** Status for planlagt tilsyn med både kommunale og private barnehager.
Det arbeides ikke etter en «tilsynsmodell» der man lettere etter feil der man gir pålegg om retting. Det gjøres risikovurderinger gjennom hele året. Dette danner grunnlaget for enten frivillig veiledning eller pålagt tilsyn.

Det arbeides etter

- Funn som settes inn i skjema
- Risikovurdering
- Veiledning
- Tilsyn, når man ser regelverksavvik over tid og liten/ingen vilje til feilretting.

Kapasitet og tid til myndigheten, en faktor som medvirker i forhold til å være trygg både på tjenestenivå og regelverksetterlevelse.

- **Faglig kontroll:** Rutiner for oppfølging av barnehagelovens krav til psykososialt miljø (§§ 41-43) og pedagogisk bemanning.
 - Faglig kompleksitet i forskjellige utfordringer knyttet til enkeltbarn og nødvendig tilrettelegging, rettigheter og behov.
 - §§ 41-43, psykososialt miljø for barn. Prioriteres i 2026. Begrunnes med manglende statistikk. Regelverk som har virket en stund. Vil arbeides med til linjer, veiledning av regelverk og internkontrollrutiner på området.
 - Pedagogisk bemanning har pågående prioritet. Alle barnehager oppfyller barnehagenormen. Ulik rapportering, bla BASIL, viser dette.
Enkeltdager/dager over noe tid det det er stor gjennomstrømming av vikarer og eller lav bemanning.
 - Internkontroll og risikovurdering som fokuspunkt for høst 2026 i alle barnehager.
- **Saksbehandling:** Hvordan funn dokumenteres og følges opp med formelle vedtak om retting.

- Alle barnehagene i Snåsa har høy kvalitet på tjenestene sine og regelverksforståelse.
- Myndighetens risikovurdering gjøres i eget skjema på ulike områder.
- Sjekk og/eller bekymring fører til veiledning i form av møter. Veiledningen er frivillig. Møtene dokumenteres.
- Direkteveiledning, når dette gjennomføres, skrives det referat. Myndigheten følger opp med fortsatt vurdering av risiko og regelverksetterlevelse.
- Hvis myndigheten ser at det ikke skjer endring, vil det gjennomføres tilsyn med pålegg om retting.

Tilsynskalender: Foreligger det en skriftlig plan for hvilke barnehager som skal kontrolleres, og på hvilke tema?

Nei, fins ingen slik plan.

Arbeider etter barnehagelovens bestemmelser i kap. 3.

Risikovurdering – veiledning – tilsyn (ved behov)

Barnehagemyndighetens oppgaver §§10

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning om og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Likebehandling og uavhengighet

Midlertidig godkjenning av i en situasjon med svært mange fordrevne

Familiebarnehager

Rett til plass i barnehage

Samordnet opptaksprosess

Prioritet ved opptak

Kommunale tilskudd til ordinære godkjente barnehager

Foreldrebetaling (reduksjonsordning)

Kompetanse: Har administrasjonen tilstrekkelig juridisk og pedagogisk kapasitet til å utføre tilsyn i tråd med Utdanningsdirektoratets veiledere?

Barnehagemyndigheten har ikke barnehagelærerutdanning, men etter hvert god forståelse av barnehageloven med forskrifter.

Ved behov eller tvil kontaktes Statsforvalter for konsultasjon. De er bestandig flinke til å gi veiledning mht lovtolkninger når det ringes eller mailles.

Rapportering: Hvordan blir politisk ledelse og kontrollutvalget informert dersom tilsyn avdekker alvorlige avvik?

Det stilles ikke krav i barnehageloven om at barnehagemyndigheten skal informere kontrollutvalg eller politisk ledelse ved alvorlige avvik.

Men: All rapportering er offentlig. Både veiledning og tilsyn er ikke unntatt offentlighet. Det vanlige ved tilsyn er å offentliggjøre en tilsynsrapport. Det gjør Statsforvalter og det er også naturlig at barnehagemyndigheten gjør det samme.

Vedlegg 1

	Snåsa kommune BARNEHAGEOMRÅDE	
Rutinebeskrivelse: <u>Barnehagemyndighetens oversikt over barnehageeiers plikter etter lov og forskrifter</u>		Gyldig f.o.m.: 01.08.19
Oppvekstsektor: Snåsa kommune, barnehagemyndighet		Versjon: 1.00
Utarbeidet av: Åge Eriksen	Sign:	

Hjemmel

Barnehageloven [§ 8](#) første ledd

Se veileder:

<https://www.udir.no/regelverk>

Innhold og forståelse

Barnehagemyndigheten må ha oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven.

Barnehagemyndigheten betyr at det er kommunen som utfører myndighetsoppgavene etter barnehageloven.

Oversikt over innebærer en overordnet kjennskap til eierpliktene som finnes i barnehageloven med forskrifter. For å oppfylle ansvaret om å påse regelverksetterlevelse i barnehagene, må barnehagemyndigheten ha oversikt over regelverket dere veileder om og fører tilsyn med. Det er ikke nødvendig med detaljkunnskap om alle barnehageeiers plikter, eller at det foreligger en oversikt i et bestemt format.

Barnehageeiers plikter ligger i barnehageloven med forskrifter:

§§ 1, 1a, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 12, 13, 14 a, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 og 24 med tilhørende forskrifter.

Vedlegg 2

		Snåsa kommune BARNEHAGEOMRÅDE
Rutinebeskrivelse: Barnehagemyndighetens oversikt over hvordan barnehageeier oppfyller barnehageloven		Gyldig f.o.m.: 01.08.19
Oppvekstsektor: Snåsa kommune, barnehagemyndighet		Versjon: 1.00
Utarbeidet av: Åge Eriksen	Sign:	

Hjemmel

Barnehageloven [§ 8](#) første ledd og femte ledd.

Se veileder:

<https://www.udir.no/regelverk>

Innhold og forståelse

Barnehagemyndigheten må ha tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven.

Barnehagemyndigheten betyr at det er kommunen som utfører myndighetsoppgavene etter barnehageloven.

Tilstrekkelig kunnskap betyr å ha nok og egnet informasjon om barnehagene til å gjøre risikovurderinger. Dersom barnehagemyndigheten ikke har tilstrekkelig informasjon om barnehagenes praksis for å belyse om barnehageeierne ivaretar sine plikter, må dere innhente det. Uten informasjon om regelverksetterlevelsen kan ikke barnehagemyndigheten vurdere risikoen for brudd på regelverket og behovet for veiledning og tilsyn.

Aktuelle informasjonskilder kan være:

- Årsmeldinger
- Klagesaker
- Bekymringsmeldinger
- Vedtekter
- Årsplaner
- Årsregnskap
- Medieoppslag
- Møtepunkter og øvrig kontakt med barnehagene og barnehageeierne.

Informasjonen skal vise om regelverket er kjent, forstått og overholdt av barnehageeierne.

Alle barnehageeierne betyr eiere av godkjente og godkjenningspliktige kommunale og private barnehager i kommunen:

- Snåsa barnehage (Breide barnehage, Vinjebakken barnehage)
- Suaja Maanagierte
- Snåsa Montessoribarnehage

Vedlegg 3

	Snåsa kommune BARNEHAGEOMRÅDE	
Rutinebeskrivelse: Barnehagemyndighetens forståelse og gjennomføring av veiledning		Gyldig f.o.m.: 01.08.19
Oppvekstsektor: Snåsa kommune, barnehagemyndighet		Versjon: 1.00
Utarbeidet av: Åge Eriksen	Sign:	

Hjemmel

Barnehageloven [§ 8](#) første og femte ledd.

Se veileder:

<https://www.udir.no/regelverk> og [Metodebok for tilsyn](#)

Innhold og forståelse

Barnehagemyndigheten må basere veiledningen på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven.

Barnehagemyndigheten betyr at kommunen utfører myndighetsoppgavene etter barnehageloven med forskrifter.

Veiledning betyr at barnehagemyndigheten aktivt gir informasjon til barnehageeierne om eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Veiledningen skal være frivillig for barnehageeieren.

Oppdatert og gjeldende forståelse betyr å anvende loven i tråd med gjeldende rett. Dette innebærer å bruke gyldige rettskilder og legge til grunn gjeldende fortolkning fra nasjonale myndigheter. Aktuelle kilder er lovteksten, forskrifter, forarbeider, retts- eller forvaltningspraksis, rundskriv og veiledere.

For å gjennomføre veiledning må barnehagemyndigheten vite hvilke rettslige krav regelverket stiller til barnehageeier. Det rettslige kravet følger ikke alltid direkte av lovteksten. For å finne frem til det rettslige kravet må barnehagemyndigheten klargjøre hva regelverket faktisk krever av barnehageeier.

Hvor utfordrende det er å klargjøre de rettslige kravene, avhenger av hvordan lovteksten er utformet. Barnehagemyndigheten må bruke juridiske prinsipper (juridisk metode), og kommunen **må alltid** ta utgangspunkt i selve lovteksten. Metodehåndbok for tilsyn viser hvordan dette kan gjøres.

Barnehageloven betyr barnehageloven med tilhørende forskrifter.

Vedlegg 4

	Snåsa kommune BARNEHAGEOMRÅDE
Rutinebeskrivelse: Barnehagemyndighetens risikovurdering av behov for veiledning og tilsyn	Gyldig f.o.m.: 01.08.19
Oppvekstsektor: Snåsa kommune, barnehagemyndighet	Versjon: 1.00
Utarbeidet av: Åge Eriksen	Sign:

Hjemmel

Barnehageloven [§ 8](#) første ledd.

Se veileder:

<https://www.udir.no/regelverk>

Innhold og forståelse

Barnehagemyndigheten bruker sin kunnskap om hvordan barnehageeierne etterlever sine plikter etter barnehageloven til å gjøre risikovurderinger.

Tilstrekkelig kunnskap betyr å ha nok og egnet informasjon om barnehagene til å gjøre risikovurderinger. Dersom barnehagemyndigheten ikke har tilstrekkelig informasjon om barnehagenes praksis for å belyse om barnehageeierne ivaretar sine plikter, må dette innhentes. Uten nok informasjon om regelverksetterlevelsen kan ikke barnehagemyndigheten vurdere risikoen for brudd på regelverket og behovet for veiledning og tilsyn.

Informasjonskilder er:

- Årsmeldinger
- Klagesaker
- Bekymringsmeldinger
- Vedtekter
- Årsplaner
- Årsregnskap
- Medieoppslag
- Møtepunkter
- Øvrig kontakt med barnehagene og barnehageeierne.
- Annen relevant informasjon

Informasjonen skal vise om regelverket er kjent, forstått og overholdt av barnehageeierne.

Barnehagemyndigheten bruker kunnskapen om barnehagene når det vurderes:

- om veiledning eller tilsyn er riktig virkemiddel

- hvilke temaer dere skal veilede eller føre tilsyn med
- hvilke barnehager kommunen skal veilede i eller føre tilsyn med

[Metode handbok for tilsyn](#) gir god veiledning.

Veiledning betyr at barnehagemyndigheten aktivt gir informasjon til barnehageeierne om eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Veiledningen skal være frivillig for barnehageeieren.

Tilsyn er kontroll av om barnehageeier oppfyller eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Dette innebærer at barnehagemyndigheten ikke kan føre tilsyn med forhold som ikke er regulert i barnehageloven med forskrifter. Tilsyn er utøvelse av offentlig myndighet, og innebærer å undersøke praksis og pålegge endring av lovstridig praksis. I motsetning til veiledning kan barnehagemyndigheten gjennomføre tilsyn mot barnehageeiers vilje.

Risikovurdering basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehagelov med forskrifter:

Barnehagemyndigheten må basere risikovurderingene på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven.

Barnehagemyndigheten betyr at det er kommunen som utfører myndighetsoppgavene etter barnehageloven.

Risikovurderinger er løpende vurderinger av sannsynlighet for og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven med forskrifter, både på bakgrunn av informasjon om regelverksetterlevelse i den enkelte barnehage og samlet for alle barnehagene.

Oppdatert og gjeldende forståelse betyr å anvende loven og forskriftene i tråd med gjeldende rett. Dette innebærer å bruke gyldige rettskilder og legge til grunn gjeldende fortolkning fra nasjonale myndigheter. Aktuelle kilder er lovteksten, forskrifter, forarbeider, retts- eller forvaltningspraksis, rundskriv og veiledere.

For å gjennomføre en effektiv kontroll må barnehagemyndigheten vite hvilke rettslige krav regelverket stiller til barnehageeieren. Det rettslige kravet følger ikke alltid direkte av lovteksten. For å finne frem til det rettslige kravet må barnehagemyndigheten klargjøre hva regelverket faktisk krever av barnehageeieren.

Hvor utfordrende det er å klargjøre de rettslige kravene, avhenger av hvordan lovteksten er utformet. Barnehagemyndigheten må bruke juridiske prinsipper (juridisk metode), og dere må alltid ta utgangspunkt i selve lovteksten. Les mer i vår Metodehåndbok for tilsyn om hvordan dette kan gjøres.

Tema og risikovurdering 2026

	SAKER SOM REGELVURDERES	RISIKOVURDERING UT FRA LOVHJEMMEL	TILTAK/ VEILEDNING
Grunnbemanning i sykefraværsperioder	Over tid i kommunale barnehager	Barnehageloven, §§ 26	Grunnlag for veiledning . Se ny veileder Vurdering: Snåsa barnehage har tilfredsstillende bemanning etter §§26 første ledd selv om andre ledd i perioder i løpet av en arbeidsdag med vikarmangel ikke er oppfylt. Styrere/enhetsleder må vurdere 1. ledd på dager med vikarmangel i forhold til « <i>tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.</i> » Risikovurdering: Middels til lav høy.
	Snåsa Montessoribarnehage	Barnehageloven, §§ 26	Snåsa Montessoribarnehage har tilfredsstillende bemanning etter §§26 første ledd og andre ledd. Risikovurdering: Lav
Internkontroll/ROS	Januar-juni	Barnehageloven, §§ 9	Møter om regelverksforståelse Veiledning i forhold til regelverk og praksis Risikovurdering: Middels
Psykososialt miljø (barn)	August- desember	Barnehageloven, (§§ 41-43)	Møter regelverksforståelse Veiledning i forhold til regelverk og praksis. Risikovurdering: Lav

Basil-rapportering	Areal, bemanning, beredskap og psykososialt miljø		Alle barnehagene oppfyller regelverkskravene Risikovurdering: Lav
Foreldreundersøkelsen	Desember-januar	Foreldremeninger om egen barnehage	Deler av barnehageloven. Vurdering av ut fra årets undersøkelse (2026): Lav risiko
SKK – System for kompetanse og karriereutvikling	Kompetanseutvikling i Innherredsnettverket.	Eieroppfølging av egne ansatte. Kommunen ansvarlig for å betale ut fellesutgifter (både offentlige og private barnehager som er gitt i generell ramme til kommunen)	Ikke en del av barnehageloven direkte. Eier og kommuneansvar. Risiko: Ikke vurdert.
Snåsa barnehage, avd. Breide og Vinjebakken	Sykefravær: Oppfølging av sykemeldte. Internkontroll og ROS-analyse	Ingen hjemler hos barnehagemyndigheten.	Sak for barnehageeier for oppfølging av enkeltansatte. Sykefravær dekkes av andre regelverk enn barnehageloven. Risikovurdering av sykefravær mht barnehagelov: Ikke vurderbart.
Driftstilskudd	Oppfølging rundt prosess	Barnehageloven §§ 19	Vurdering av regelverk: Vurdering rundt utløsning av tilskudd knyttet til Suaja Maanagierte som ordinær barnehage mht samfunnsoppdrag og organisering. Vurdering av regelverksetterlevelse i kommunen vurderes som god, selv om den, økonomisk sett, er i kommunes disfavør. Risikovurdering: Lav.

[illegible]

Vedlegg 5

	Snåsa kommune BARNEHAGEOMRÅDE	
Rutinebeskrivelse: Barnehagemyndigheten gjennomfører veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger		Gyldig f.o.m.: 01.08.19
Oppvekstsektor: Snåsa kommune, barnehagemyndighet		Versjon: 1.00
Utarbeidet av: Åge Eriksen	Sign:	

Hjemmel

Barnehageloven [§ 8](#) første og femte ledd og [§ 16](#) første og andre ledd.

Se veileder:

<https://www.udir.no/regelverk>

Innhold og forståelse

Barnehagemyndigheten må gjennomføre veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger.

Dette betyr at kommunen utfører myndighetsoppgavene etter barnehageloven.

Risikovurderinger er løpende vurderinger av sannsynlighet for og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven med forskrifter, både på bakgrunn av informasjon om regelverksetterlevelse i den enkelte barnehage og samlet for alle barnehagene.

Veiledning betyr at barnehagemyndigheten aktivt gir informasjon til barnehageeierne om eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Veiledningen skal være frivillig for barnehageeieren.

Tilsyn er kontroll av om barnehageeier oppfyller eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Dette innebærer at barnehagemyndigheten ikke kan føre tilsyn med forhold som ikke er regulert i barnehageloven med forskrifter. Tilsyn er utøvelse av offentlig myndighet, og innebærer å undersøke praksis og pålegge endring av lovstridig praksis. I motsetning til veiledning kan barnehagemyndigheten gjennomføre tilsyn mot barnehageeiers vilje.

For at barnehagemyndigheten skal gjennomføre veiledning og tilsyn i tråd med deres risikovurderinger, må kommunen ha tilstrekkelig kunnskap om barnehagene, og på bakgrunn av kunnskapen vurdere behovet for veiledning og tilsyn. På denne måten vil dere få et bilde av hvor regelverksetterlevelsen eventuelt er mangelfull. Det vil si at barnehagemyndigheten har foretatt en risikovurdering. På bakgrunn av denne informasjonen må barnehagemyndigheten bruke sine virkemidler: veiledning og tilsyn. Barnehagemyndigheten må gjennomføre veiledning og tilsyn på en slik måte at barnehagemyndigheten bidrar til økt regelverksetterlevelse i barnehagen. Dersom barnehagemyndigheten ikke bruker virkemidlene i tråd med sine funn, oppfyller ikke kommunen plikten til å påse regelverksetterlevelse.

Vedlegg 6

	Snåsa kommune BARNEHAGEOMRÅDE	
Rutinebeskrivelse: Barnehagemyndighetens forståelse av tilsyn hvis det er nødvendig for at regelverket følges		Gyldig f.o.m.: 01.08.19
Oppvekstsektor: Snåsa kommune, barnehagemyndighet		Versjon: 1.00
Utarbeidet av: Åge Eriksen	Sign:	

Hjemmel

Barnehageloven [§ 8](#) første og femte ledd [§ 16](#) første og andre ledd.

Se veileder:

<https://www.udir.no/regelverk> og [Metodebok for tilsyn](#)

Innhold og forståelse

Barnehagemyndigheten må bruke tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier.

Barnehagemyndigheten betyr at kommunen utfører myndighetsoppgavene etter barnehageloven med forskrifter.

Tilsyn er kontroll av om barnehageeieren oppfyller eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Dette innebærer at barnehagemyndigheten **ikke kan** føre tilsyn med forhold som ikke er regulert i barnehageloven med forskrifter. Tilsyn er utøvelse av offentlig myndighet, og innebærer å undersøke praksis og pålegge endring av lovstridig praksis. I motsetning til veiledning kan barnehagemyndigheten gjennomføre tilsyn mot barnehageeiers vilje.

Vurderingen av om det er nødvendig med tilsyn, skal baseres på barnehagemyndighetens risikovurdering. Risikovurderinger er løpende vurderinger av sannsynlighet for og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven, både på bakgrunn av informasjon om regelverksetterlevelse i den enkelte barnehagen og samlet for alle barnehagene. I de tilfellene barnehagemyndigheten har valgt å bruke veiledning som virkemiddel, og dette ikke fører til regelverksetterlevelse, er det nødvendig å bruke tilsyn som virkemiddel. Det er imidlertid ikke en forutsetning for tilsyn at barnehagemyndigheten først har prøvd veiledning.

Å påse regelverksetterlevelse innebærer både en aktivitet for å vurdere risiko for brudd på barnehageloven med forskrifter, og en plikt til å bruke virkemidlene slik at barnehageeiers praksis er i samsvar med regelverket.

Barnehageloven betyr barnehageloven med forskrifter.

Vedlegg 7

	Snåsa kommune BARNEHAGEOMRÅDE	
Rutinebeskrivelse: Barnehagemyndighetens forståelse og gjennomføring av tilsyn hvis det er nødvendig for at regelverket følges		Gyldig f.o.m.: 01.08.19
Oppvekstsektor: Snåsa kommune, barnehagemyndighet		Versjon: 1.00
Utarbeidet av: Åge Eriksen	Sign:	

Hjemmel

Barnehageloven [§ 8](#) første og femte ledd [§ 16](#) første og andre ledd.

Generelt er det barnehagelov med forskrifter.

Se veileder:

<https://www.udir.no/regelverk> og [Metodebok for tilsyn](#)

Innhold og forståelse

Her anbefales det å bruke Metodehåndboken som veileder i gjennomføring. Her følger overskriftene i forståelse og gjennomføring.

Tilsynet må basere seg på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven, §8 første og femte ledd og § 16 første og andre ledd.

Barnehagemyndigheten må innhente tilstrekkelig informasjon i tilsyn, § 8, første og femte ledd og § 16 første og andre ledd, jf. Forvaltningsloven [§ 17](#).

Barnehagemyndigheten må i tilsyn vurdere og konkludere om regelverket er oppfylt, §8 første og femte ledd og § 16 første og andre ledd ut fra Barnehagelov med forskrifter.

Barnehagemyndigheten må sende sine vurderinger og konklusjoner i tilsynet til barnehageeieren, § 8 første ledd, jf. de ulovfestede prinsippene om forsvarlig saksbehandling og god forvaltningsskikk.

Barnehage myndigheten må sende forhåndsvarsel ved pålegg om retting eller stenging, § 16 andre ledd, jf. forvaltningsloven § 16.

Barnehagemyndigheten kan gi pålegg om retting bare ved ulovlig eller uforsvarlige forhold, § 16 andre ledd første punktum.

Barnehagemyndigheten må gi frist for retting i sine pålegg om retting, § 16 andre ledd og andre punktum.

Barnehagemyndigheten må følge opp at bruddene på regelverket blir rettet, § 8 første ledd, jf. § 16 første og andre ledd.

Stenging er kun aktuelt ved brudd på rettefrist eller der forholdet ikke lar seg rette, § 16 andre ledd andre punktum.

Barnehagemyndigheten må sende stengingsvedtak til fylkesmannen til orientering, § 16 andre ledd tredje punktum.

Forhåndsvarsel om retting eller stengning må inneholde nødvendige opplysninger, § 16 andre ledd jf. Forvaltningsloven § 16.

Pålegg om stengning eller vedtak om stengning må være skriftlig, § 16 andre ledd, jf. Forvaltningsloven § 23.

Pålegg om retting eller vedtak om stengning må inneholde informasjon om:

- a) de reglene vedtaket bygger på
- b) de faktiske forholdene vedtaket bygger på
- c) de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn
- d) klageadgang
- e) klagefrist
- f) klageinstans
- g) fremgangsmåten ved klage
- h) informasjon om retten til å se sakens dokumenter
- i) informasjon om retten til å be om utsatt iverksettelse

§ 16 andre ledd, jf. Forvaltningsloven §§18, 19, 24, 25, 27 tredje ledd og 42.

Både pålegg om retting og tidsbegrenset eller varig stenging av barnehagen er enkeltvedtak. Enkeltvedtak er en avgjørelse som fastsetter barnehageeierens rettigheter eller plikter, og må følge reglene i forvaltningsloven.

Barnehagemyndigheten skal i enkeltvedtaket vise til hvilken bestemmelse som ligger til grunn for avgjørelsen. I tillegg må barnehagemyndigheten beskrive hvilke faktiske forhold dere har brukt i deres vurderinger, og hvilke hensyn som har vært utslagsgivende for skjønnnet. Dette er sentralt for at barnehageeieren skal kunne forstå både begrunnelsen for vedtaket og hvilke konsekvenser det får.

Barnehageeieren har klageadgang på enkeltvedtak. Vedtaket må informere om dette slik at barnehageeieren kan ivareta sin klagerett. Vedtaket må opplyse om klagefristen. Klagefristen er minimum tre uker.

Vedtaket skal inneholde informasjon om fremgangsmåten ved klage. Vedtaket må opplyse om at fylkesmannen er klageinstans. Klagen skal sendes til barnehagemyndigheten først

for forberedelse og vurdering. Barnehagemyndigheten kan oppheve eller endre vedtaket sitt til gunst for barnehageeieren. Dersom barnehagemyndigheten helt eller delvis opprettholder sitt vedtak, skal dere sende klagen til fylkesmannen for behandling. Barnehagemyndigheten kan ikke sette begrensinger i klageretten, for eksempel ved å kreve at klagen må være begrunnet.

Vedtaket må opplyse om barnehageeierens rett til å se sakens dokumenter. Videre må vedtaket inneholde informasjon om barnehageeiers rett til å be om at vedtaket ikke blir iverksatt før klagefristen er ute, eller klagen er avgjort.